

SAMOBORSKI LIST

— Glasilo za lokalne interese. —

God. IX.

U Samoboru, 16. kolovoza 1914.

Br. 33.

Izlazi svake nedjelje. PREDPLATA na četvrt godine za domaće K 1.70, za vanjake K 2, za inozemstvo K 2.25. Pojedini broj 16 fillira.

Vlasnik, izdavalac i odgovorni urednik:
DR. MIJO JURATOVIĆ.

OGLASE prima uprava prema cjeniku. Za oglas, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Rukopisi se ne vraćaju.

Kraljev rodjen dan.

U utorak 18. o. mj. navršuje naš premilostivi kralj **FRANJO JOSIP I.** svoj 85. rodjeni dan.

Narodi Austro-ugarske monarhije oduvijek su slavili svečano ovaj dan. No ove godine većma no ikada sprema se pučanstvo naše prostrane Monarhije da proslavi posebnim načinom rodjeni dan našeg uzvišenog kralja i vladaoca.

Stojimo pred velikim historijskim događajima. Ratna buka i zveket oružja odjekuje čitavom Evropom. I naši sinovi zadojeni požrtvovnom ljubavlju za kralja, nalaze se danas na bojnim poljanama, da izvrše zasluženu kazan nad neprijateljima naše države.

Uzvišenog našeg vladara proživljamo je svagda čuvstvo ljubavi i miroljubivosti. Samo zločin i zloba neprijatelja naše države prinudili su Ga da u svoje sljede dane morade povući mač iz korica u odbrani narodne i državne naše časti.

Baš ove godine, uoči velikih historijskih događaja, još su većma uprte oči naših naroda u našeg premilostivog vladara. S pouzdanjem i oduševljenjem dižu se srca Njegovih podanika pred Njegov uzvišeni prijesto.

S podvostručenim zanosom proslavit će ove godine austro-ugarski narodi 85. rodjen dan svog blagog i

dobrog vladara i podati novih dokaza svoje nepokoljebljive odanosti, svoje ljubavi i iskrene podaničke vjernosti.

Na taj dan združiti će se ponovo srca i duše državljana naše Monarhije u jednom velikom patriotskom i zanosnom pokliku:

**Da Bog poživi i blagoslovi
Njegovo Veličanstvo, kralja
Franju Josipa I.**

• • •

Trg. upravitelj dr. Alković izdao je 13. o. mj. na gradjanstvo slijedeći

Proglas:

HRVATI SAMOBORCI!

Kako sve narodnosti naše monarhije, tako i mi Hrvati vazda nastojasmo upotrijebiti svaku priliku, da iskažemo našu nepokolebivu vjernost i odanost spram posvećene osobe **NJEGOVA CES. I KR. APOŠTOLSKOGA VELIČANSTVA I SLAVNO VLADAJUĆEG KRALJA FRANJE JOSIPA I.**

Dana 18. kolovoza o. g. proslavit će svekoliki narodi monarhije osamdeset i peti rodjendan **NJEGOVA VELIČANSTVA KRALJA FRANJE JOSIPA I.**

U ovaj čas kada će toga svečanoga dana milijuni naroda, a medju

njima i stotine naših sugradjana Samoboraca stajati pod uzvišenim stijegom i u bojnim redovima, da odzvučavši se podaničkom nepokolebivom vjernošću pozivu **NJEGOVA VELIČANSTVA** osvete duboko povredjenu miroljubivost i dobrotu **NJE G O V U** da osvete krvavi **SARAJEVSKI ZLOČIN**, da svetim ratom osvete državnu i narodnu čast, u ovaj čas kada će svi narodi monarhije, a medju njima i mi **HRVATI** imati prilike, da ponovno dokažemo našu historistički utvrdjenu vjernost i odanost spram premilostivog našeg **KRALJA**, dužni smo mi, koji ostadosmo kod kuće, da ne zaostanemo u ovom našem plemenitom nastojanju za našom braćom ratnicima.

Kao upravitelj staroslavnog poglavarstva slob. i kr. povelj. trgovišta **SAMOBORA** umoljavam Vas **SAMOBORCI**, da rasvijetlite u predvečerje toga sveopćega blagdana t. j. dana 17. o. mj. prozore svojih kuća i izvjesite našu milu trobojku, te da što brojnije na sam dan t. j. 18. o. mj. prisustvujete u 9 sati prije podne, u župnoj crkvi Sv. **ANASTAZIJE**, svečanoj sv. misi, da se Bogu pomolimo za neprocjenivo zdravije posvećene osobe **NJEGOVA VELIČANSTVA KRALJA** te za junačko držanje i sreću oružja njegove vojske — naše braće.

Živio naš premilostivi kralj

FRANJO JOSIP I.!!!

cijev ugraditi u masivno betonsko tijelo 1 m. na široko, 80 cm. visoko, te 13 m. dugo. Taj beton ima tu svrhu, da cijev bude sigurna protiv jake bujice i eventualnog odplavljenja danas šljunkovitog dna. Obzidi od betona za vodovodne zasune i zračne ventile skoro su posve dovršeni na cijeloj gradskoj vodovodnoj mreži, a isto tako i na dovodnoj pruzi „vrela — reservoir.“ Iskop temelja za reservoir biti će po svoj prilici dojučeršnjeg tjedna dovršen, te će se otpočeti, odnosno nastaviti betoniranje dna i zidja reservoira.

Kako se u ovo ratujuće doba teško dolazi do praskavih stvari izgleda, da ćemo kopanje i montiranje morati posve obustaviti, jer se bez praskanja u pećini raditi ne može. L.

Vojno obvezane osobe, koje uživaju do 26 dana privremeni oprost od dana sprema na osnovu toč. 3. spremnog naputka radi provedbe sprema nadalje za osobe kod željeznica i parobroda, koje su do 40 dana sprema oproštene, računa se od 1. dana opće sprema t. j. od 4. kolovoza 1914. Za sve pak ostale od 15. i 16. dana sprema privremeno oproštene osobe tih kategorija i zvanja računa se od prvog dana samostalno (djelomične) sprema t. j. dne 28. srpnja 1914. (Odredba nadležne vojne vlasti).

Lovrenski sajam. Na ovaj sajam dognan je 671 komad marve, te 61 svinja. Goveda je prodano 200, a svinja 17.

Promet je bio dosta dobar, jer su došli kupci iz Kranjske i Štajerske.

Utopilo se dijete. Stjepan Jednar, dijete od godine i po utopilo se u četvrtak u potoku Bistracu. Žena, koja je pazila na dijete, držala je u krilu jedno manje dijete, a do toga se Stjepan udaljio od nje i zaglavio u potoku.

Obrao mu kruške. Seljak Cenko Lončić u Demerju imao je u dvorištu krušku, koja je ove godine neobično dobro urodila. Baš kad je odlučio, da je najjače obere, opazi, da je to netko umjesto njega učinio. Obrane kruške vrijedile su 2 K. Radi ove krađe prijavljen je sudu seljak Janko Šivak.

Nestalo joj kotača sa kola. Na štetu seljakinje Žužić u Sv. Benediktu, općine Stupnik ukraden je jedan kotač sa kola vrijedan 24 K.

Radi krađe prijavljen je seljak Josip Kravaččan kot. sudu.

Zatajlo nalaz. Ovdješnji gradjanin Ivan Levičar vozio se sa polja u selu Gradni kući. Putem mu je ispao sat iz džepa praluka, kojeg je našao seljak Ivan Belak iz Gradne kbr. 21., koji je ovaj nalaz zatajio. Belak se radi ovog čina prijavlja sudu.

Zlobna oštetila. Seljakinji Kati Božić u Stupniku posejao je neki zlobnik 60 kukuruznih stablika. Izvidjaji nijesu dotad doveli do rezultata.

Stanje naših vinograda — uspjeh odbrane protiv bolestima.

Vegetacija bijaše ljetos vrlo povoljna tako, da je porast loze mnoge iznenadio. Ovdje je loze racionalnija obradba porast je upravo bijan. I prirodno općeno zadovoljava unatoč što bijaše nepovoljno kišovito vrijeme za cvatnje, koje inače štetno djeluje na oplodnja. Vlačno kišovito ljetos, koje je vlačilo osobito u našem kraju sadavalo je dosta

briga gospodarima da će bolesti peronospora i oidium preoteti maha i uništiti prirod. Mi smo u našem listu na sve ovo pravodobno upozorili interesente a podjedno smo prikazali i nači i sredstva, kako je moći obim ovim opasnim bolestima predusresti, pa bilo kako nepovoljno, kišovito i vlačno vrijeme.

Uspjeh dašto stoji samo do pojedinca, kako provadja odbranu. Kao prokušano uspješno sredstvo imademo protiv peronospora rastopinu modre galice i vapna.

No potpuni uspjeh ovisi od toga, kada se je počelo odbrancem, kako i koliko puta, stoji i do priredbe same rastopine, a do uspjeha potpunog mnogo odlučuje i valjan propisan način provedbe ostalih ljetnih radnja, naročito pinciranje, vezanje i t. d. Nerazumnom provedbom ljetnih posala i nehotice pospješujemo razvoj bolesti.

Dok je većini odbrana protiv peronospora potpuno uspješna, tek pojedinci imadu neznatne štete na grožđu. To je tamo, gdje se škropilo lišće, a propustilo se škropiti i groždje. Hoćemo li odbraniti groždje, onda ga moramo baš toliko škropiti kao i lišće. Neki su pokušali odbranu sa „Forhinom“ no ni sa kakvim uspjehom.

Druga je bolest koja zadaje danas još većih briga i pravi iznenadjenja, a to je pljesan groždja (oidium).

Ova se bolest pojavila tek posljednjih godina, te preotima od godine do godine sve većma mah.

Ovdje se ona jednom pojavi i ugnijezdi tu je stalno da će slijedeće godine izbiti u još većoj mjeri. Tako je i ljetos, zaraza daleko jača no prošle godine.

Opažena je već u početku srpnja, a najjače je izbila pod konac mjeseca srpnja. Pojedinci počinju sa obranom tek onda kad opaze bolest i kad se ona počinje jače širiti. Šteta je tad već gotova. Sprječiti se se može doduše daljnje širenje, ali jače zaraženi grozdovi izgubljeni su. Kao uspješno sredstvo proti ove bolesti upotrebljavaju svagdje su m p o r. Mnogi naši ljudi nemaju pravog povjerenja u ovo sredstvo, jer im služajno nije uspješno. No valja istražiti razloge zašto nije uspješno. Uspjelo nije jer ili je odbrana počela već prekasno ili se je prašilo premalo i površno, ili je sumpor kiša isprala prije nego je došlo do razvoja pljnova koji klice bolesti uništavaju, a prašenje se nije pravodobno ponovilo.

Ovisi i o samom sumporu. Uzimati valja u tu svrhu samo najfiniji sumpor, kao što je „Ventilato“. Ovak se lakše i bolje prima jagoda i bitrije se rastvara te prije i bolje djeluje nego sumpor lošije vrste. (Potraje li dulje hladno vrijeme imademo kao pripomoćno dobro sredstvo štrcanje groždja kalijevim hypermanganom).

Većina ne može se još uvijek priučiti na to da je potrebno i po 8 do 10 puta jedan vinograd sumporiti ako se hoće potpuni uspjeh. Naročito za kišoviti vlačni godina kakova je bijaše prošla i ova godina. Pogotovo pak u vinogradu kojeg samo što i počeo je jače pogoduje zarazi k tome i slabija otpornost pojedinih vrsta groždja.

Ako je poslije sumporenja pala odmah kiša i nastalo hladno vrijeme onda se ovo sumporenje ne može uzeti u obzir već treba isto ponoviti odmah čim nastane prvi topliji dan. Unatoč čestim kišama bilo je ipak dosta lijepih, toplih sunčanih dana koliko je to za

uspjeh sumporenja potrebno. Oni koji su ustrajno provadjali odbranu uspjeli su.

Za jedno samo sumporenje potrebno je po jutru 10—20 kg sumpora, već prema tomu dali je vinograd manje ili više rodan, da li je slabiji ili bujniji, rijetko ili gusto sadjen. Prema tome potrebno je za odbranu jednog jutra 80, 100 do 120 kg. Za to je dosta platiti pojedinca, koliko je potrošio sumpora tečajem ljeta. Pa kad znademo da je netko mislio sa 20 kg 4 jutra odbraniti, drugi sa 100 kg 6 jutra, onda nam je jasno zašto je uspjeh izostao.

Istom onda, kad je groždje već počelo mekćati ne može mu zaraza oidiuma više nauditi. Sve dotle pak potrebno je paziti na razvoj bolesti i sprečavati je.

Naglasujemo ponovo, da protiv ove toli opasne bolesti koja potonjih godina čini velikih šteta, imademo danas dovoljno sredstava i načina, kako da je spriječimo. Glavno je da se sve istrajno i točno prema zahtjevima provede. C.

Iz starih zapisnika.

1827.

Općinski orah.

Na tužbu Ane Norčić proti Bare Nor-Norčić porad ošpotov, kajti iz govorenja stranke obadveh izhaja, da ove jedna drugu porad orehov občinskih na gmajni pri Hamoru nahajajućeh ošpotale, i tak pokazale jesu, da tak jedna, kak druga ljudsko dugovanje sebi prigrabit želela, tužbu porad falinge obadveh stranke odbiti i — orahe, da na spačku ne budu, otrestiti, prodati i drva poseći, za hasen općinsku*.

Općinska drva.

Pročitana je zamolba o. gvardijana, kojom traži, pa može iz općinske šume posjeći potrebna drva naime pet „tramičkov“ od 3 1/2 klafta duljine. Gvardijan se poziva na pravo, koje je samostanu dao prije 181 godinu opidanski sudac Luka Petreković.

Općina sabrana izjavlja, da ne može ovakog prava priznati, jer „a dugovanji općine sudac sam, nego cela općina dispuovati more i dispoziciju takovu vu aktivih opiduma za ravnanje zapisanu imati potrebno je; ovo jako vu arhivu opidanskomu ne nahajuć, potrebuvanje jusa vu lozah po pat. gvardijanu prez pokazanja probe, itak po sudcu samom odredjeno nevalane, ne akceptirati, nego za prazan spomenek držati“. Ipak bi željelo zastupstvo da zadovolji želju o. gvardijana, no šume se nijesu oporavile iza šumskog požara god 1.797., a oaim toga je mnogo drva upotrijebljeno kod gradnje vijećnice.

S ovih uzroka nije općini moguće da sa odazove molbi samostana.

Plaća odvjetniku.

Poradi potrebuvanje plaće na list gosp. fiskalija opidanskoga odgovoriti, da potrošek na takve vsakojačke na stran opiduma eloceran i kase assignuvan po prve prilike njim poslan bude, kaj se pak salarijuma od 1. februara 1827. zaostalogo dotiče, da poradi pomenjkanja penes iz sroka velikoga na večnicu potroška, oni (fiskalijuš) nekuliko potrpljenja naj tmaju, ali pako, ako gospa i. porad duga općini poleg obligatorije pri gosp. fiskalijušu još nahajuće, na dug bi kaj odplatila, vu ime „starijuma zadržla.“



Kupujte karte i biljege u korist Crvenoga križa.

Dobivaju se u ljekarni.



Skladište očala cvikera (i novih patent finger-cvikera) zatim svake vrste stakla u svim brojevima i prema lječničkim odredbama.

Ivan Sudnik, urar SAMOBOR.

Vinotočje preko ulice

U Jurjevskoj ulici u kući gdje Anger toči se izvršno domaće vino. Litra 60 fl.

Rendez-vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište

k „bobačkom rogu“

Elegantna restauracija. Izvršna kuhinja, dobro vino i pivo.

Preporučuje svojim cijenjenim gostima

M. Pilaj, svratištar.

U ljetnoj vrućini

najbrže se pokazuju razne svinjske bolesti. Proti tih bolesti je

SKROFIN

vrlo uspješno desintekcijsko sredstvo od prokušane vrijednosti koje ubija sve bolesti, koje se sa hranom unalaze svinjama u želudac, te ih tako čuva da ne obole.

Dobiva se samo u ljekarni:

M. KLEŠČICA u SAMOBORU.

Uvadjanje podopoda

kupaonica, zahoda i umivaonika obavlja jeftino i dobro

M. JEAN ZAGREB
Duga ul. 10.

Uvijek veliki izbor na skladištu.

MILIJONI

upotrebljuju za

Kašelj

promuklost, sluzavost, katar, grčeviti kašalj i hripavac

Kaiserovy Prsní Karamelly

sa tri esorike svjedodžbi od liječnika i privatnih potvrđuju sigurni uspjeh.

Omet 20 i 40 fl., svežanj 60 fl.

Dobiva se kod **MIRKA KLEŠČICA** ljekarnika u Samoboru.

Sredstvo proti zatvorenju, tustilu i ulozima

STERNOV

moravsko gorko vrelo, blago i sigurno djelujuće sredstvo, te prema ispredjujućoj analizi najbolja gorka voda.

12 **STERNOV** pošta Sokolice kod Brna

Hrvatska Industrija za strojno pletivo žice.

Vlasnik Šandor Hajoš.
Telefon br. 8-33. Zagreb. Jakićeva ulica 13



Izrada raznih ograda od žica, svakovrsnih američkih pruživih umetaka za krevete i t. d. Isto se tako primaju popravci svih strojeva te parnih kotlova.

Za solidnost posla jamčim.

ČATEŠKE TOPLICE

otvorene 1. svibnja.

Akrathoterma prve vrste, temperatura 40-42° K, izvršno djeluje protiv uloga, reumatizma, bolima u mišićima i u udovima, neuralgiji, kožnim bolestima ekzudatu i t. d. — Stanovi i kupališni bazeni nanovo sazidani, odgovaraju svjema higijenskim zahtjevima. Dobra i jeftina opskrba.

Kupališni liječnik dr. Mijo Juratović.

Dalje obavijesti daje uprava „Čateških toplica“, pošta Brežice.

Veliki izbor

Samoborskih razglednica

Album sa 10 samoborskih slika, čestitke, ruže, djeca, ljubavne karte itd. Uspomene na Samobor. Veliki izbor

krasnih slikovnica knjižica za bojanje za djecu, krasnih spomenara, tintarnica, molitvenika, pisačeg i risačeg materijala, klozet papira omet po 20, 30 i 40 fl.

Preporučuje najjeftinije

Tiskara i papirnica S. Šeka.

Trg Leopolda Salvatora broj 1.

Pomodna kuća i tvornica rublja S. BERGERA nasljednici

Jelačićev trg br. 2. ZAGREB Jelačićev trg br. 2.

Fine vunene i svilene tkanine.

Veliko skladište fine svile, fantastične tkanine po najnovijem modu, engleskih tkanina za kostime, flanela za bluze i kućne haljine te raznih podstava i barhenda.

Muško i žensko rublje kao i posteljina.

Veliko skladište pamučne i platnene robe, stojnog rublja, garnitura za kava, vezane garniture za krevete i pokrivača od flanela, ograova, savjosa i tkanina za pokućstvo.

Uzorke kao i pošiljke preko K 20- šaljemo franko.

4 filira



4 filira

Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„GOLUB“

Jedini hrvatski proizvod.

Zdraviju neškodljiv.

Dobije se svuda. — Stoji samo 4 filira.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira

U ZAGREBU.

4 filira



4 filira